

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik mindennap.
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

U j a e r a.

Nagybecskerek, november 16.

—é— A kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat, mely az imént nyerte ki a király előzetes jóváhagyását, egyttal korszakot alkot Magyarországnak történetében, mert ez által oly reformok egész sora vonul fel közéletünkben, mely reformok a magyar nemzet egységesítésére, a magyar államhatalom kiterjesztésére, megszilárdítására döntő hatásuk.

A javaslat rendelkezései a következők.

A házasságkötés teljesen polgári szerződés lesz, az állam közege előtt kötendő, mely aktus után az egyházi szankció következtetik. Érvényét a polgári kötés adja.

A házasságot tiltó okok közt a papi rend és a szerzetesi fogadalom is föl van véve. A felbontó okok szigorúan szükre vannak szabva: az „engesztelhetlen gyűlölet“, ezen tágra magyarozott bontó ok, mely annyi visszaélésnek volt kitéve s annyi kárt okozott a közérköcsökben, el van törölve, s evvel megnehezítve az eddig oly könnyű protestáns, zsidó, unitárius elválások gyakran botrányoztató minemisége.

A már fenálló házasságok esetleges válópöreinek kérdése úgy oldatik meg, hogy a törvény életbelépésével az egyházi bíráskodás megszűnven, kizárólag állami bíróságok ítélnék az új törvény szerint; e házasságokat azonban csak akkor lehet felbontani, ha a válási ok az új törvényben s a korábbiiban (katholikusoknál tehát a kánonjogban) is előfordul, de engesztelhetlen gyűlölet czime alatt ezeket sem. A törvény életbelépése után kötött házasságoknál az eljárás teljesen egyforma lesz, a jogegység tehát biztosítva van.

Hála legyen az alkotmányos királynak, hogy e mélyreható nagy magyar- és államérdekű reformnak létesülhetését hozzájárulása által lehetővé tette. Voltak tiszteletreméltó vallási aggályai, de a Wekerle-kormány be tudta bizonyítani, hogy

e reform miatt nem szenved a katolikus egyház tekintélye s be tudta bizonyítani, hogy arra a magyar államnak, társadalomnak szüksége van, — s ennél fogva hozzájárult.

Igen is, a katolikus egyház, melynek szempontjából legtöbbször informáltak a koronánál a reform ellen, semmit sem szenved ez által. A házasságoknál való ítélkezési jogát — éppen úgy mint a többi felekezettől — átveszi ugyan az állam, de egyttal megszünteti a vegyesházassági gyermekek hitkényszeréről rendelkező 1868-ki 56. törvény illető szakaszait, vele a fatális februári rendeletet, s egyttal előmozdítja a katolikus autonómia létrejvetelét. A vegyesházassági gyermekek vallása felett kitört felekezeti viszály megszűnik az állammal szemben létezni, a felekezeti béke, melyre oly szükségünk van, helyreáll, s a katolikus egyház anyagi, erkölcsi javainak érintetlen birtokában az ujonnan szervezendő autonómia révén a többi egyházakkal versenyben oly hatalmas hitéletet fejthet ki, mely magának az egyháznak nem is sejtett fejlődési garanciája s a magyar haza jövője erősségének ezer év óta már kipróbált bizonyítéka marad.

A magyar állam erősségére nézve szintén hatalmas biztosíték e reform. Az egységes házassági reform a sokféle szagatott hazában a hitfelekezetek, nemzetiségek, fajok, családok s társadalmi rétegek közt új kötelekeket teremt, az állami jog az állam ellen gyakran ellenségessé váló felekezeti jogok fölé terjeszkedik, a házassági viszálykodásnak vége lesz egy csapással. Szóval e reform a magyar társadalom egységét, békéjét, összeolvadását s evvel a magyar állam erősségét, szilárdságát fogja csalhatlanul előidézni.

Hála érte a királynak, de dicsőség Wekerlének is, aki hatalmas erélyével ez eszmét az akadályokon keresztül diadalra juttatta s evvel a nemzet haláljára magát érdemessé tette!

Kálnoky olaszországi útja. A látogatásnak, melyet Kálnoky Gusztáv gróf közös külügyminiszter Olaszország királyánál és Brin olasz külügyminiszternél tett, ezttal maradandó fontosságu jelentősége van. A hármass szövetség konzervatív és pusztán defenzív jellege mellett e látogatásnak a fontossága legkevésbé sem becsülendő kisebbre azért, mert hijával van annak a demonstratív jellegnek, a mely más nemzetközi látogatások váltásának a biztosított béke minden ártalma nélkül adatott. Mint tényt jegyezhetjük fel, hogy az olasz kormány már Kálnoky gróf látogatása előtt Berlinből és Londonból a legmegnyugtatóbb, önkényf adott biztosításokat kapta a felől, hogy az olasz kormány pénzügyi és gazdasági téren is számíthat a szövetségeseinek erélyesen és gyakorlati uton érvényesülő frigyestársi barátságára.

Felhívás. *)

Hazánk ezredéves fennállását nemzetünk Budapesten, az ország szívében fényes ünnepekkel megülni szándékozik, mely ünnepek központját az akkor rendezendő országos kiállítás képezendi, mely kiállításon Torontál vármegye kellően leendő képviseltetése előmozdítására felhivatik a n. é. gazda- és iparosközönségünk minden oly tagja, a ki a kiállítás mezőgazdasági és ipari csoportjában részt venni óhajt, hogy minden általa készített, illetve termelt és kiállításra érdemesnek talált terméket, illetve árucikket a végrehajtó-bizottságnak Nagy-Becskereken bejelenteni szives legyen, a mely bizottság az illető termék vagy tárgy kiállítása iránt a szükséges intézkedéseket megteendi. Kiállíthatók: nyerstermékek, pl. gabonafélék, takarmányfélék, magvak, továbbá az állattenyésztéshez tartozók u. m. szép lovak, csikók, tehének, sertések, juhok, szárnyasok stb. továbbá: mindennemű gazdasági eszközök, u. m. boronák, ekék, mindennemű gazdasági gépek, házilag készült iparcikkek, u. m. szövőmunkák, faragó-munkák stb., az ipar keretébe tartozó munkák, u. m. bognár, kovács, faragó, lakatos, fazekas, asztalos, kötőfonó, kádár-munkák stb.,

*) Tisztelt lapársainkat kérjük, hogy e sorokat a közérdekre való tekintettel tőlünk átvenni sziveskedjenek.

A „TORONTÁL” TÁRGZAJA.

Noé bárkája.

— A „Torontál” eredeti tárgyaja. —
Mark Twain után írta G.

Igen figyelemreméltó az a haladás, melyet az emberiség a hajó építés nemes művészetében Noé apánk idejétől fogva megtett. Ennél fogva nem is csodálható, hogy a mai hajózási törvények merev szigorúságukkal legélesebb ellentétben állanak a hajózásnak azzal a korlátlan szabadságával, melynek Noé apánk örvendett. Ma már meg nem cselekedhetné azt, a mit a maga idejében meg mert cselekedni. A tapasztalás végre is arra tanított bennünket, hogy az emberléttel óvatosan bánjunk s többre becsüljük, mint hajdanában szokás volt. Manapság meg nem engednők Noénak, hogy a brémai kikötőből minden bevezetés nélkül kibajókázzék a nyílt tengerre. Jönnének az inspektor urak, szemügyre vennék a bárkát és találnának annyi kifogást, mint a polyva. A ki ismeri a németeket, minden nehézség s minden apróság elmulasztása nélkül elképzelheti azt a jelenetet s azt a társalgást, melyet azok a derék urak rögtönöznek. Az inspektor díszes katonai egyenruhában állitana oda. Olyan tiszteletteljes, olyan méltóságos, olyan barátságos volna, valóságos gentleman. Hanem a mi a kötelességtudását illeti, az olyan szilárd, mint az égre feszített északi csillag. Megkérdeznék Noétól, hogy hol született, hogy hány esztendő, melyik vallásfelekezethez tartozónak vallja magát, mennyi az évi jövedelme, milyen társadalmi állást foglal el, mi a

foglalkozása, hány felesége és gyermeke van, mi a feleségének és a gyermekeinek a neve, hány fiu van köztük és hány leány, mennyi idősek s ha történetesen Noénak utle vele nem volna, az udvarias inspektor azt ajánlaná neki, hogy szerezzen magának egyet, mert ez szükséges. Azután áttérne a bárka ügyére.

- Milyen hosszú?
- Hatszáz láb.
- A mély járata?
- Hatvanöt?
- Szélessége?
- Ötvenhat?
- Építési anyaga?
- Fa.
- Belső és külső berendezése?
- Kívül belül szurokkal van megkenve.
- Utasok száma?
- Hat.
- Nemükre nézve?
- Fele férfi, fele nő.
- Koruk?
- Száz esztendőttől kezdve —
- Meddig?
- Hatszáz esztendősig.
- Ah! Chicagóba készülnek. Nagyon helyes!

Az orvos neve?

— Nincsen orvosunk.
— Orvosról pedig gondoskodnia kell. Ezenkívül elkerülhetlenül szükséges, hogy egy temetkezési vállalkozóval is ellássák magukat. Igen. Okvetlenül szükséges, hogy temetkezési vállalkozóval gondoskodjanak. Ilyen magas koru személyiségeknél az élet minden szükségletére elmaradhatatlanul ki kell terjeszkedniük. Le gényesség?

- Ugyan az a hat személy.
- Ugyan az a hat?
- Ugyan az a hat.
- S a legénység fele e szerint nőkből áll.
- Valóban, uram.
- Szolgálták e valaha tengerészeti minőségben?
- Soha, uram.
- Hol nevelkedtek?
- Valamennyien — szárazon.
- Ez a hajó, minthogy nem közös, legálább is hatszáz főre menő legénységet követel. Önnek ezeket okvetlenül szerződnetni kell. Azonkívül szüksége van önnek négy kormányosra, hasonlóképen kilencz szakácsra. Ki a kapitány?
- En magam, uram.
- Kell, hogy a hajónak igazi kapitánya legyen. Azonkívül szükséges egy komorna. Továbbá hat ápolónő. Ki építette ezt a hajót?
- En magam, uram.
- Első kísérlete?
- Igen, uram.
- Mindjárt gondoltam.
- Szállítmánya?
- Állatok.
- Minő állatok?
- Mindenféle állat.
- Vadak vagy szelidek?
- Tulnyomó részben vadak.
- Belföldiek vagy külföldiek?
- Nagyrészt belföldiek.
- Tulnyomó részben vadak?
- Megatériumok, elefántok, rinoceroszok, oroszlanok, tigrisek, farkasok, kigyók — valamennyi országnak valamennyi vadállata. Minden fajból kettő.

egyáltalában mindennemű kézmű és iparcikk, a melyek iránt a végrehajtó-bizottság szintén nagy figyelemmel fog viselkedni, hogy bebizonyíthassa, miszerint Torontái vármegye ipara a vármegye agrárius volta daczára, úgy az iparcikkek kiutófeleségére, valamint izléses kiállítására nézve minő haladást tett az utolsó években.

Végül megjegyeztetik, hogy a t. cz. kiállítók ebbeli szándékukat mielőbb, de legkésőbb 1894. április végéig bejelenteni sziveskedjenek, hogy ez uton egyrészt az erők czéltalan elforgatása mellőztessék, másrészt pedig, hogy a millennium-bizottság az esetleg fenforgó akadályokat eltávolíthassa.

Nagy-Becskerek, 1893. évi november hó 11-én.

A végrehajtó-bizottság.

HIREK.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán ma délben hivatalos ügyben elutazott s csak a hó 20-án tér vissza Nagybecskerekre.

— Az ó-becsei pótvásár. Mint az ó-becsei előjáróság egy hozzánk küldött telegrammában tudatja, a pótvásár Ó-Becsen hétfőn, november 20-án tartatik meg.

— Áthelyezés. Kéler Sándort a városunkban is ismert károlyfalvai járásbíróként ugyanilyen minőségben saját kérelmére az ó-becsei járásbíróshoz helyezték át.

— A nemzeti diszkiadás. Örömmel konstatáljuk, hogy városunkban egyre gyarapodik azon hazafias testületek száma, melyek jubiláns irónk, Jókai Mórnak összes műveit tartalmazó nemzeti diszkiadásra előfizetnek. Mint ujabban értesülünk, a nagybecskereki községi népiszkola tanítótestülete is elhatározta, hogy a diszkiadás egy példányára 200 frttal előfizet. Hogy e határozat jogérvényessé legyen, az iskolások jóváhagyása szükséges; nem kételkedünk benne, hogy a községi iskolások a tanítótestület dicséretes határozatát helyben hagyja.

— Waggonhiány a M. Á. V.-nál. A magyar államvasutak igazgatósága részéről a követ kéző sorok közlésére kértünk fel: A „Magyar Hirlap“ ma f. hó 15-én megjelent 316. számában „Okoskodások“ felirattal ellátott cikkében a „waggonhiányról“ s a kocsi helytelen kezelte-téséről“ szóló közléseinek valóságát fentartva, az ezen közlésekre nézve közzétett helyreigazításainkban czáfogatási viselkedést egyebet nem lát, sőt a „Tehervonatok pusztulása“ című híreinek teljes valótlanosságát konstatáló közléseinkre határozottan kijelenti, hogy ilyen vasuti balesetekről szóló hírek dolgában már csak inkább hisz a szemtanúknak, mint a M. Á. V. igazgatóságnak.

A mi a kocsihiányt illeti, távol van az igazgatóságtól azt állítani, hogy kocsihiány egyáltalán nem létezik, illetőleg, hogy az áruk a feladás után azonnal elszállíthatnak s ez érdemben közzétett nyilatkozatainak egyéb célja, mint a tulzolt állítások s valótlan hírek helyreigazítása.

— Kalitkákban?
— Nem, uram.
— Vaskalitkák kell rendelni okvetlenül.
Ki eteti, itatja ezt a menaszériát?
— Mi.
— Azok az öreg emberek?
— Igen, uram.
— Ez veszedelmessé válhatik mindkét félre nézve. Az állatokat sokkal erősebb emberek felügyeletére kell bízni. Az állatok száma?
— Hétezer van nagyobb fajta, kisebb-nagyobb, össze-vissza kilenczvennyolcezer darabot tesz ki.
— Az állatok számára ezerkétszáz embert kell kirendelni. Mivel világítják a hajót?
— Két ablakkal.
— Két ablak egy hatszáz láb hosszú és hatvanöt láb mélységű hajó számára? Villamos világítást fognak berendezni — néhány ivlámpát és 1500 izzó lámpát. Hány szivattyuja van a hajónak?
— Egy sem.
— Szivattyukról is kell gondoskodnia. Mi módon szerzik be önök az utasok és állatok számára szükséges vízmennyiséget?
— A vödröket az ablakokon át bocsátjuk a vízbe.
— Az nincs megengedve, milyen lesz a hajó erő?
— Mi tetszik? Micsoda milyen lesz?
— A hajó erő. Milyen erőt alkalmaz, hogy hajója tova haladjon?
— Semilyen erőt.
— Önnel választania kell vitorla és gőz között. Milyen természetű az ön kormányza?

nem volt s nem lehetett. Hogy közegeit úgy közvetve, mint az üzletvezetőségek után a kocsik kellő kihasználására figyelmezteti s kötelezi, ez csak azon kötelességszerű törekvése kifolyását képezi, hogy az itt-ott mutakozó szállítási akadályok lehetőleg elháríttassanak.

Hogy a „Magyar Hirlap“ az általa kiemelt, de mindég vagy valótlanok vagy elferdítettnek avagy tulzoltnak mutatkozott hírek dolgában „szemtanuinak“ több hitelt ad mint a M. Á. V. igazgatóságának. ez tisztán az ő tetszésétől függ s az a M. Á. V. igazgatóságát annál kevésbé érintheti, mert a vasuti balesetek köztudomás szerint nemcsak a vasuti és hajózási kir. főfelügyelőség, hanem a helyszínen, illetékes közhatoságok vizsgálatainak is tárgyát képezik, az igazgatóság és közegeinek eljárása tehát e tekintetben is felsőbb ellenőrzés alatt áll. Hogy a „szemtanuk“ elmesélései különben mennyire megbízhatók, erről a „Magyar Hirlap“ főnöbbi száma is tanuskodik, szemtanu utján azt közölve, hogy részletes elbeszélése alapján Nagy-Kátán egy tehervonat „a n kátai katolikus lelkész és egy aszszonyt, a ki a pap megmentésére sietett, elgázolta volna. Ezen közlemény is elferdített, amennyiben a szerencsétlenség akkép történt és abból állott, hogy Fischer Márk, n kátai izraelita anyakönyvvezető a beérkező személyvonatból kiugrott s az éppen behaladó 558. sz. vonat mozdonya alá került s így gázoltatott el. A midőn kijelentjük, hogy hirlapi közlésünk valóságát teljes mérvben fentartjuk s így a „Tehervonatok pusztulása“ című főnöbb említett hírt ujabban is valótlannak nyilvánítjuk, konstatálni kívánjuk egyuttal azt is, hogy a „Magyar Hirlap“ híreit csak akkor szoktuk helyreigazítani, a midőn azok más lapok által is átvették. A M. Á. V. igazgatóságáig.

— Csőd. Petrovics és Müller révaujalvi czég ellen a pancsovai kir. törvényszék csődöt nyitott. Csődbiztos Theil Albert törvényszéki bíró, támogondnok dr. Marjanovics Pál. Bejelentési határidő decz. 30., felszámolási határidő január 12.

— Szaváló-estély. Ányos László, előnyösen ismert reczitátor, a ki néhány nappal ezelőtt a helybeli főgimnáziumban mutatta be kiváló sikerrel jeles szaváló művészetét, holnap pénteken este 8 órakor a Korona-szálló éttermében tart estélyt, a melynek nagy gonddal válogatott programja a következő számokat öleli fel: 1. Jehovah, Kiss Józseftől. 2. Pázmánlovag, Arany Jánostól. 3. Műtánzások. 4. Nemzetiségi jellegek, jargonok bemutatása. 5. Jellemkomikumok. 6. Dialektusok. 7. Egy magánjelenet tizenkétféle alakítással. A nagyérdéki estélyre melegen felhívjuk a közönség érdeklődését.

— A Miklós egyesület. Ez a, szegény iskolás gyermekek felruházásával foglalkozó egyesület, melynek áldásos tevékenysége városunk lakossága előtt eléggé ismeretes, f. hó 19-én, azaz vazárnap este 6 órakor a Korona szálló éttermében X. rendes közgyűlést tartja a következő napirenddel: 1. Jelentés az 1893. évi eredményről. 2. A bizottságok megválasztása, kik a ruhával ellátandó gyermekeket kijelölik és a ruhákat elkészítetik. 3. Megállapítása azon napnak, melyen a gyermekeknek a ruhák kiosztatnak. 4. Esetleges indítványok.

— A temesvári várfalak lebontása. Régi vágya Temesvár város közönségének, hogy a belvárost vasgyűrűként körülzárító várfalak lebontassanak. Sok más gátló körülmény mellett főleg az hátráltatta az ügy sikeres megoldását, hogy a katonai helyiségeket, melyeknek nagy része most a várfalában vannak elhelyezve, miként pótolja a város? Végre azonban megindultak a tárgyalások, melyek részben eredményre is vezettek. Ez ügyben most Waldstätten János báró hadtestparancsnok átiratot intézett a városhoz, a melyben értesíti, hogy a hadügyminiszter tárgyalásba bocsátkozott a hadügyi kincstár képviselőivel s ennek folytán nem ellenzi egyelőre a várfalak egy részének lebontását, hogy ekként módjában legyen a városnak a Gyár- és Józsefváros felé vezető sugárutak elkészítése illetve kiépítése. Azt kérdezi tehát a hadtestparancsnok, hogy mely katonai telkek szükségeltetnek a tervezett sugárutak kiépítésére és az átengedendő esetleg üres telkeket mikép értékesítené a város? Ennek az — ugyszólván sürgető átiratnak már is meg volt az az eredménye, hogy a városi tanács ma elhatározta egy végérvényes szabályozási tervnek elkészítését. Mivel ily terv már készülöben van, azt megsürgeti.

— Vasuti előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Bessenyei Ferencz és Veszter Imre országgyűlési képviselőknek a Temesvártól, esetleg Kissodától Medves, Ujlak, Török Szakos, Nagy Köveres és Bakovár irányában Buziásig és innen Magyar-Szakosig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyu vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— Scossa Dezsőről. Megyénk volt segédtanfelügyelőjéről, Scossa Dezsőről, kit a valóság és közoktatásügyi m. kir. miniszter, mint annak idején emlitettük, Zólyom vármegye tanügyének vezetésével megbízott, a „Zólyom-megyei Hirlap“ nagy elismeréssel ír. A kir. tanfelügyelő a zólyommegyei tanítóknak Besztercebányán tartott legutóbbi közgyűlésen részt vett és mintegy beköszöntőül hosszabb beszédet intézett megyéje tanítói karához. Az új tanfelügyelő — írja a nevezett lap — első fellépéssel csakhamar meghódította a megyei tanítószívét; magvas, költői szárnyalásu beköszöntőjét a közgyűlés osztatlan tetszéssel és lelkesült éljenzéssel fogadta.

— Uj orvos. Dr. Hirschl Mór, a ki hosszabb ideig Bécsben a helyőrségi kórházban, legutóbb pedig Marillán mint furdőorvos működött, Nagybecskereken letelepedett.

— A „Rebesszer“ naptárból. Az ezüstválság. Szerkesztő: Uram, hogy irhat ilyen sületlenséget: A sötét égboltozaton magasán ragyog a csillagok ezüst serege... — Költő: Engedelmet kérek, hisz ez egy régi dolog már. Szerkesztő: Eppen azért. Ma már az esüst nem áll olyan magasán. — Első a tisztaság. Vendég: Ferencz, nézze csak ezt a piszkos szalvétát. — Pinczér: Hát azt hiszi kérem, hogy csak a titkár ur törüli meg vele a száját? — Szégyenlős: Cilli kisasszony (öltözik): Jaj, mama!... Takard el csak a völegényem arczkéjét. — Házi jelenet: Az asszony (viharos pörpatvar után): Ó, bárcsak sohse ismertelek volna meg. — A férj: Ugy-e? Most, hogy már késő, hát megszansz! Sebész et. Tanár (egy sánta elővezetésekor hallgatójához): Mit tenne ön ilyen esetben? — Hallgató: Én is sántitánék, tanár ur. — Az árva kának. És mi az ára egy jótékony csóknak, szépséges kisasszony? — Ezer forint, gróf ur.

— Van is nekünk!
— Nincs kormányza?
— Nincs uram!
— Hogyan kormányozza hajóját?
— Sehogysem.
— Már pedig gondoskodnia kell egy jobb fajta kormányról. Hány horgonya van?
— Egy sincs.
— Tessék beszerezni huszonötöt. Hány életmentő készülékük van?
— Egy sincs.
— Tessék beszerezni kétezret. Számításuk szerint meddig tart majd az utazás?
— Tizenegy vagy tizenkét hónapig.
— Tizenegy vagy tizenkét hónapig?
No csak lassan! Alighanem elkésik a kiállítás végéről. Különbben meggondolta-e már, hogy Chicagó szárazföldi város és ilyen hajóval nem juthatni oda?
— Csikégó! Mi az a Csikégó? Nem még én Csikégóba.
— Igazán nem? Szabad hát kérdenem, minek hurezolja magával ezt a sok állatot?
— Hogy másokat tenyésztek.
— Másokat? Lehetséges? Hát nincs még elég?
— A civilizáció jelenlegi szükségletének megfelelő a létszám, de a többi mind elpusztul egy özönvíz következtében, ezek pedig arra való, hogy gyarapodjanak.
— Özönvíz?
— Igen, uram!
— Biztos benne?
— Teljességgel. Negyven napon és negyven éjen át esik majd az eső.

— E miatt ne aggódjék tisztelt uram. Gyakran megesik ez erre felé.
— De nem ennyire. Ez az eső elárasztja a hegyek csucsait és a föld felülete el fog tűnni.
— Magunk közt szólva — természetesen nem hivatalosan — sajnálom, hogy ezt előttem elárulta, mert most kénytelen vagyok visszavonni az engedélyt, hogy gőz és vitorla közt választhasson. Ragaszkodunk kell ahhoz, hogy gőzerőt alkalmazzon. Az ön hajója a tizenegy havi utra szükséges vízmennyiség száradrését sem képes befogadni. Önnel kondenzirozott vizet kell a hajóra vennie.
— De hiszen már mondtam, hogy a vizet vedrekkel meritem a tengerből.
— Nem engedhetem meg a sós vizet. Megárthatna az állatoknak. Hasztalan minden szóbeszéd. S még valami. Jól értettem, hogy ez lesz az ön első hajóépítési kísérlete.
— A legelső uram. A tiszta igazságot mondom. A bárkát a legcsekélyebb előismeret hijával építettem.
— Figyelemre méltó munka uram, mondatom figyelemre méltó munka. Azt hiszem, az ön „bárkája“ stilszerűbb, mint bármely hajó, mely a tengeren jár.
— Ez a bók, uram, a lehető leghizelgőbb reám nézve.
*
... No, annyi bizonyos, hogy a német hajófelügyelő rendkívül udvarias lenne Nőével szemben, azt az érzést keltené fel benne, hogy igaz barátja, de nem engedné meg, hogy vizre szálljon a bárkájával.

Kérek egy felet. — A gyermekbálon. Hugo (lekedéssel): Rudi, nézd csak amott a kis Nellikét! Remek teremtés! — Rudi: Csak volt, barátom, csak volt! Három évvel ezelőtt láttad volna. — Még egy anyós vicze. Biró: Birnstingl Ignác, igaz-e, hogy mérget itatott anyósával? — Birnstingl: Nem tudok semmiről se nem, bíró ur, de mindenesetre kérem, bonczoltassa fel. — Kedves ember. Bűvész: Én most kérem a jelenlevő hölgyek egyikét, fáradjon ide fel és lépjen ebbe a szekrénybe, a melyet én azután becsukok. Ha azután kinyitom, a hölgy nyom nélkül eltűnt. — Sauerworscht Ignác: Fánnikám lelkem, legyél olyan jó és menj fel! Jellem. Dolfi: Azt mondom neked, a Feigenwurzeln Náci szavának igazán súlya van. — Mundi: Ugy! Hát azért nem is tudja soha — megtartani.

Színház.

Párisi élet.

Majdnem egy félszázad zajlott le azóta, hogy Offenbach megírta egyik legszemélyesebb, legpezsgőbb operettejét, a „Párisi élet“-et, s mégis, mikor e pikáns könnyed dallamokat halljuk, úgy érezzük, mintha a fin de siècle egyik zeneszerzője alkotta volna meg, hogy mulattassa vele korunk ideges, élvágyó embereit. Hiába! amit a mester keze alkot, azt nem unjuk meg. Genée, Weinberger, Konti régen el lesznek felejtve s Offenbach élni fog még mindig, míg a világnak kedve lesz az operetten mulatni, pedig úgy látszik, ez a kedv egyhamar el nem lankad. A vidéki társulatoknak az Offenbach-féle genre nem legerősebb oldaluk. Nálunk megszokták, hogy az operettet énekelni és nem játszani kell, pedig Offenbach az ő énekeseitől mindakettőt megköveteli. Ily körülmények között senki sem fog csodálkozni, hogy a tegnapi előadás nem tartozott a legjobbak közé. A szereplők sehogyan sem tudták magukat abba beleélni, hogy ők Párisban vannak. Igaz, hogy suszterek, inasok, szobaleányok — de párisiak, hol egy jóra való szobaczcizusnak több a chicje mint nálunk akárhány kisasszonynak. Legjobban eltalálta a hangot Ligeti Mari, ki Gabrielle szerepében pompás alakítást mutatott be. Ő neki elhittük a keztyűsnét is meg a generális özvegyét. Eneke ezuttal is dicséretet érdemel. Zajonghynak (Frick) is több kitűnő momentuma volt, általában azonban kevesebb több lett volna. Moóri dicséretreméltó mérséklettel játszotta Gondremarkot s ugyanezt mondhatjuk Moórinéről is (Madame Karadek), ki legnagyobb örömeinkre ki nem aknáta a tulásra kínálkozó helyzetet. Hetényi a pinczéből sokat, a párisi gavallérból semmit sem mutatott. Molnár Eszter szépen énekelte egyetlen énekszámát; hogy partnerét az isten nem áldotta meg ihanggal, arról ő nem tehet. De még a partnere sem. A kisebb szerepekben Gyurmán Alice, Lánghné, Kövesdy Róza és Lángh jól megállták helyüket. A kórusról és zenekarról ezuttal is csak jót mondhatunk. Az igazságnak megfelelően konstatálnunk kell végül, hogy a nem nagy számú közönség keveset tapsolt a vontatva játszott darabnak.

—r.

Táviratok.

József Ágost főherceg nászuton.

Budapest, nov. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Münchenből jelentik: József Ágost főherceg esküvője Augusztá bajor hercegnővel tegnap délelőtt tizenegykor ment végbe. A polgári czelebrálást Crailsheim bajor miniszter végezte, az esketést a müncheni érsek, a ki beszédében megemlékezvén arról, hogy kilencz évszázaddal ezelőtt Szent István is egy bajor hercegnőt, Gizelát vezetett oltárhoz, az új párt megáldotta. Ezután az új pár mellől visszavonult a bajor kíséret és magyar kísérettel történt a templomból való kivonulás. Utánuk haladtak Luitpold bajor regensherceg és Ferencz József, a ki az esküvő alatt a könyvekig meg volt hatva.

Budapest, nov. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fiuméből jelentik, hogy József Ágost főherceget és nejét holnapután oda várják a József villába, a hol néhány hetet fognak tölteni.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése nov. 16-án.)

Budapest, november 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma folytatta a földmívelésügyi tárca költségvetését. A vitában részt vettek: Wittmann János, Veress József, Polónyi Géza (az utóbbi a miniszternek munkásságáért elismerését fejezte ki), Herman Ottó, Hortoványi József és Tolnay Lajos. Bethlen miniszter kétszer is felszólalt, válaszolva az összes szónokok beszédeire. A miniszter után még Wittmann beszélt röviden, azután az elnök a földmívelésügyi tárca költségvetését elfogadottnak jelentette ki. (Éljenzés minden oldalról.)

Wekerle az állítólagos válságról.

Budapest, nov. 16. (A „Torontál“ ered. távirata.) A szabadelvű párt tegnapi tartott konferenciáján Vargics Imre, a hírlapok közléseire reflektálva, kérdést intézett a miniszterelnökhöz a miniszterválságokról szállongó hírek ügyében. — Wekerle miniszterelnök e kérdésre kijelentette, hogy a hírlapok közlései az összes miniszterválságokat illetőleg teljesen aaptalanok.

A porosz országgyűlés megnyitása.

Budapest, nov. 16. (A „Torontál“ er. t. Berlinből sürgönyzik, hogy Vilmos német császár mint porosz király a Berlinben összeült porosz országgyűlést ma trónbeszéddel megnyitotta.

Bolgár Sándor betegsége.

Budapest, nov. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sándor, a volt bolgár fejedelem, aki a trónról való lemondása után gróf Hartenau néven Grácban telepedett meg s az osztrák-magyar hadsereg kötelékébe lépett, veszélyesen megbetegedett.

Kálnoky Olaszországban.

Budapest, november 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Milanóból jelentik, hogy Kálnoky gróf külügyminiszter Brin külügyminiszter meghívására részt vett a „Continental“ szállodában rendezett lakomán.

Öngyilkos vasuti igazgató.

Budapest, november 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Horváth Lajos, a magyar államvasutak üzletvezetőjének igazgatója, ma délután Andrassy ut 83. számú házában levő lakása előtt, a lépcsőházban egy zsebkéssel sziven szurta magát és rögtön meghalt. Öngyilkosságának oka még eddig bizonytalan, de azt tartják, hogy gyógyíthatlan szívbaja vitte erre a lépésre a boldogtalant.

Miniszterválság Szerbiában.

Budapest, november 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból távirják, hogy a kormánypárt egy része a jelenlegi kormánnyal nincsen megelégedve. A miniszterium ennél fogva felveti a bizalmi kérdést.

Dinamitmerőnylet Marseilleben.

Budapest, november 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Marseilleből távirják: Anarhiszták a hadtestparancsnokság épülete ellen dinamitmerőnyletet követtek el. A robbanás csak az épületben okozott ugyan kárt, de azért a városban szerfelett nagy az izgalom.

Megtámadt végrendelet.

Budapest, november 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A tegnapi nap elhunyt báró Königswarter Mór végrendeletében többek között azt is meghagyta, hogy annak megállapítása végett, mi okozta volt életében gyakori, kínzó főfájását, holttestét bonczolják fel. Ma történt meg a bonczolás és az eredmény az, hogy az orvosok az agyban egy különös képződményt találtak, a mely a főfájást okozta. A végrendeletben mel-

lőzött rokonok most erre az orvosi jelentésre támaszkodva hirtelen megtagadni készülnek a végrendeletet azon a czímen, hogy az agy rendellenessége megfosztotta az örökhagyót végrendelező képességétől.

A belgrádi bélyeglopás.

Budapest, november 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Az államnyomdában elkövetett bélyeg- és postajegylopás tulhaladja az egymillió forintot. Részeselek a két faktor, Ivanovics és Kumpenovic, egy miniszteri hivatalnok, ki az ellenőrzést gyakorolta és több postafőnök az ország belsejében, kik a számelelt nyomott bélyegeket és postajegyke eladásáról gondoskodtak. A bűnösöket mind elfogták és még több kompromittált hivatalnok elfogatását várják.

Difteritisz-járvány Szegeden.

Budapest, november 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szegedről jelentik, hogy ott a roncsoló-toroklob oly aggasztó mérvben terjed, hogy immár a hatóság kimondotta járványos jellegét. A polgármester az összes kisedovodákat bezáratta, a közönséget pedig falragaszokon felszólította, hogy a járvány ellen tett hatósági intézkedéseket szigorúan szemmel tartásák.

VASUT-ÜGYEK.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény. Közhírré teszszük, hogy vonalainkon a forgalom rendes lebonyolítását jelentékenyen nehezítő árutorlódás elhárítása végett kocsijaink rakodási határidejét mindazon árukra nézve, melyeknek be, illetve kirakására a díj-szabási határozományok értelmében a felek vannak kötelezve, valamennyi állomásunkon — Fiume állomást kivéve — az üzletszabályzat 69. §. 7. bekezdésében foglalt határozomány alapján és a felügyeleti hatóság jóváhagyásával folyó évi november hó 1 től kezdve további intézkedésig a díj-szabásszerű rakodási időről 6 nappali órára szállítjuk le. Budapest, 1893. október hó 29. Az igazgatóság.

Közgazdaság.

Kimutatás

a „Torontálmezei takaré- és hitelbank“ 1893. évi októberi havi forgalmáról.

Pénztári betétek

állása szept. hó végével	749145 08
betétek okt. hóban	135273 13
összesen	883 118 21

visszafizetések okt. hóban	91819 49
állása okt. hó végével	791598 72

Leszámitolási üzlet

állása szept. hó végével	812270 87
leszámitoltott okt. hóban	390539 53
összesen	1202810 40

visszleszámitoltott és visszafizettetett okt. hóban	346722 84
állása okt. hó végével	856087 84

Előlegek értékpapírokra

állása szept. hó végével	6836 50
összesen	6836 50

visszafizetések okt. hóban	75 —
állása okt. hó végével	6761 50

Ingatlan kölcsönök

állása szept. hó végével változatlan	218936 09
kiadások október hóban	2042 61
összesen	220978 70

visszafizetések október hóban	604 50
állása október végével	220874 20

Pénztári forgalom

egyenleg szept. hó végével	1324 23
bevételek okt. hóban	689378 62
összesen	690702 85

kiadások okt. hóban	648261 28
egyenleg okt. hó végével	42441 57

Bérlet 7. sz.

Idény-előadás 9.

N.-Beckereki városi színház.

Csütörtökön, 1893. nov. 16 án

LEMONDÁS.

Szinmű 3 felvonásban. Irta: Karczag Vilmos. (Rendező: Könyves Jenő.)

Személyek:

Korolan gróf	—	—	—	Kövi Ede.
Géza, fia	—	—	—	Könyves Jenő.
Boldizsár báró	—	—	—	Lángh Odön.
Pártos Elek, titkárja	—	—	—	Hetényi Elemér.
Tuba gróf	—	—	—	Kövesdy Jenő.
Herzenberger, nyugalmazott tábornok	—	—	—	Moóri Sándor.
Kovács Bálint	—	—	—	Delli Henrik.
Orvos	—	—	—	Olasz Gy.
Özv. báró Boldizsárné	—	—	—	Olasz Györgyné.
Dorsai Irén	—	—	—	Keckeméti Irma.
Tekla	—	—	—	Kövesdy Rózsa.
Sarolta	—	—	—	Kápolnay Irén.
Petőné	—	—	—	Moóriné.
Szolga	—	—	—	Kőszegi Károly.
Inas	—	—	—	Mikszay József.
Kertész	—	—	—	Kiss József.

Idő: jelen. Történik gróf Korolan vidéki kastélyában.

Kezdete pont 7 és fél órakor.

Holnap pénteken nincs előadás.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1893. évi október hó 1-től.

Nagybecskerek-Nyikinda			Nagybecskerek-Versecz			Versecz-Nagybecskerek			Szécsány-Párdány			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	
Versecz ind.	—	—	220	Budapest ny.p.u.ind.	700	—	Báziás ind.	495	1145	Budapest ny. p. u. ind.	700	—
Párdány	—	—	350	Temesvár	950	—	Temesvár	—	12—	Nagybecskerek	805	—
Nagybecskerek	550	1225	740	Nagykikinda	320	—	Versecz	540	220	Szécsány	925	555
Ellemér	609	1244	803	Nagybecskerek	805	—	Verseczrét	547	225	Módos	946	622
Melencze	632	111	832	N.-Becskerek-Bpart	812	415	*Temespaulis	553	232	Fény	957	635
Kumán	649	129	854	*Sándor-udvar	827	435	Bethlentanya	601	242	Párdány	1008	648
Törökbecse-Aracs	715	204	932	Lázárföld	841	452	*Szivattyutelep	611	255			
Beodra	749	238	1009	*Pusztá Kenderes	845	456	*Laudontanya	618	305			
Karlova	800	249	1024	*Lajosmajor	955	508	Nagymargita	627	316			
Nagykikinda (v.) érk.	840	329	1104	Szárcsa	907	530	Zichyfalva	639	329			
Temesvár	—	522	454	Szécsány (vend.) érk.	919	545	Györgyháza	651	345			
Budapest	125	—	655	Szécsány ind.	934	600	Szécsénfalva-Ráros	—	—			
				Bóka	947	616	Istvánvölgy	706	402			
				Kanak	1004	636	*Óléc	714	413			
				*Óléc	1013	646	Kanak	723	424			
				Szécsénfalva-Ráros	—	—	Bóka	739	444			
				Istvánvölgy	1022	703	Szécsány (vend.) érk.	751	459			
				Györgyháza	1032	717	Szécsány ind.	801	514			
				Zichyfalva	1044	741	Szárcsa	814	531			
				Nagymargita	1059	802	*Lajosmajor	826	545			
				*Laudontanya	1108	812	*Pusztá Kenderes	833	546			
				*Szivattyutelep	1116	822	Lázárföld	842	603			
				Bethlentanya	1129	835	*Sándor-udvar	853	617			
				*Temespaulis	1137	847	N.-Becskerek-Bpart	910	641			
				Verseczrét	1145	858	Nagybecskerek érk.	—	645			
				Versecz érk.	1149	903	Nagykikinda	—	1104			
				Temesvár	317	—	Temesvár	—	454			
				Báziás	325	1129	Budapest	—	655			

Jegyzet. A m. kir. államvasutak vonatainak közlekedési ideje ezen menetrendben a közep-európai idő szerint van kitüntetve. Ezen idő és a budapesti idő között azon különbség van, hogy a budapesti időt jelző órák 16 percczel többet mutatnak, mint a menetrendbe felvett közep-európai időt jelző vasuti órák. A román és bolgár államvasutak összes vonalain, nemkülönben a török vasutak bellova—konstantinápolyi fővonalán az új vasuti idő egy egész órával megelőzi a közep-európai időt.

H I R D E T É S E K.

8092. kig. szám 1893.

(703—3.3)

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett antalfalvai községi orvosi állásra ezennel pályázat nyitattik. Ezen állással 800 forint évi fizetés, 20 kr. nappali, 40 kr. éjjeli látogatási díj és 20 kr. halottkémlelési díj élvezete van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelve, kérvényüket az antalfalvai járás főszolgabírói hivatalhoz folyó évi december hó 3-ig küldje be.

A választás folyó évi december hó 4-én fog Antalfalva község-házánál megtörténi.

Kelt Antalfalván, 1893. évi november hó 4-én.

Jablonszky Miklós,
főszolgabíró.

978. szám ex 1893.

(705—3.3)

Hirdetmény.

A községi képviselő-testület folyó évi 39. számú határozatának kifolyásából ezenel közhírre tétetik, hogy a község tulajdonát képező volt Georgievics-féle nagy magtár — árverés útján 3 évi időtartamra bérbe adatik. Az árverés folyó évi november hó 20-án délelőtt 10 órakor Perlasz község-házánál fog megtartatni.

Kelt Perlaszon, 1893. évi november hó 10-én.

Ivánovits,
jegyző.

Miskov,
bíró.

Hirdetés.

Gyűlvész községnél egy a jegyzői teendőkhöz jól jártas, a jegyzői hivatalt önállóan vezetni képes, erkölcsös, józan, nem iszákos és nem igazga községi írnok azonnal alkalmazást nyer.

Fizetése évi 350 forint.

Kelt Gyűlvészen, 1893. évi november hó 14-én.

Pavlovits Sándor,
jegyző.

Vasza Popovits,
bíró.

7346. kig. szám 1893.

(706—3.3)

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett járkóváci községi jegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik. Ezen állással 400 frt évi fizetés és 24 frt faátalány élvezete van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelve kérvényüket az antalfalvai járás főszolgabírói hivatalhoz folyó évi december hó 10-ig küldje be.

A választás folyó évi december hó 11-én fog Jarkóvác község-házánál megtörténi.

Kelt Antalfalván, 1893. évi október hó 26-án.

Jablonszky Miklós,
főszolgabíró.

1357. szám 1893.

(712—3.1)

Árlejtési hirdetmény.

Az istvánföldi községi képviselő-testületnek folyó évi június hó 18-án 12. kgy. szám alatt hozott határozatával az istvánföldi községi iskolaépületnek 3 tanterem és 3 tanítói lakkkal leendő kibővítése elhatározatván, ezen munkálatoknak árlejtés útján leendő kiadása céljából Torontál vármegye tekintetes alispáni hivatalának 37045/1893. számú rendelete értelmében az árlejtés ezennel kiiratik. Az iskola-kibővítési munkálatokra összesen 10.266 frt 45 kr. van előirányozva. Felhívtnak tehát vállalkozók, misze-

rint ajánlataikat — melyekben az ajánlati összegnek 10 százaléka vagy készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban bánatpénz gyanánt csatolandó — 1893. évi december hó 5-ik napjának délelőtt 10 órájáig alólírott előjárásnál nyujtsák be, vagy pedig az ugyancsak december hó 5-én d. e. 10 órakor tartandó szóbeli árlejtésnél jelenjenek meg.

Megjegyeztetik, miszerint a költségtervben kitüntetett földtöltési munkálatokat a község magának tartja fenn és a szükséges téglát és vályogot a község szállítja, mely vállalkozónak az ajánlati összegből levonásba hozatik és pedig 1000 darab téglá 19 frttal, 1000 drb vályog 5 forint 50 krral számítva.

A költségterv és a részletes feltételek az istvánföldi községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt mindig betekintheők.

Kelt Istvánföldön, 1893. évi november hó 2-án.

Schira Károly,
jegyző.

Massong Mihály,
bíró.

Dr. Mangold Samu
ügyvédi irodáját
a nagybecskereki takaré- és előleg-
egyletnek (700—3.3)
a Hunyady-utczában
lévő épületbe helyezte át.

Telefon 35. szám.

Telefon 35. szám.

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585. szám.

Legjobb

száraz tűzifa

és szagtalan

porosz kőszén

a Wildensteinségi bányákból, kötartalom és minőségre nézve a száraz föld minden egyéb kőszénét felülmulja.

(662—40.7)